

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake na godinu ili 6 K — odn. 3 — na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gijula br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrajbu, oglašavanje, šalju se nuputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Betu na administraciju lista u Pulu.

Kod narabe valja točno označiti ime, prezime i najbliža pošta predbrajnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se neplaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 347.849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Poziv na predplatu.

Bližamo se koncu drugog poljeća, radi toga molimo ovime cijenjene predplatnike, da nam pošalju tekuću predbrojbu, odnosno podmire stari dug.

Izdavanje lista skopčano je velikim troškom i radi toga bez točne predbrojbe dolazimo u nepriliku prama našim obvezama.

Svaki onaj, koji list prima, dužan je platiti predplatu prije ili kasnije.

Kao što su se cijenjeni predplatnici mogli već osvjedočiti, mi izpunjujemo svoju dužnost prama njima i to nam daje nadu, da će i oni učiniti svoju.

Tko nemože sve, neka pošalje barem nešto na račun.

Sve one, koji su nam dužni još te za prošlu godinu, ako se na oglas do 1. julija predplatom ili pismom, brisati ćemo, a dužnu svotu utjerati drugim načinom.

Uprava „N. Sloga“.

Općina Grožnjan.

HL

Koji sačinjavaju tu većinu puka, poreznici, inteligencija slavnog Grožnjana?

Tko nepoznaje pobliže Grožnjanske okolnosti, taj bi čitajuo

Podlistak.

Lovranske pacuharije.

Punu vreću retifika sam dobio na one moje zadnje pacuharije. Spomenut ću vam samo dve, tri. Kukuma mi piše: 19, 000, 77, 345, 1, 28, 56, 74905. Tu mora bit neč debelega, ma ča? Morda pojem za polne malo do Cestelini, ona će mi trebe da znat stumačić, ča je to napisano. Najoštrija je pak retifika Blejaminaova. On piše: „In base di tutti li 19 palagrafi de la Jele Su la stam Pa no sta Me secar, perchè te farò venir creva e olita vanka“. A Černa? Bog nas očuvaj! Kakovo je pak njija retifika: Ona ne spominje ni palagrafi ni Jelelu, nego se ovako na me skida: „Vražji cigane, ču ti ja vražjega dat, ne boj se, mrlja mrlasta, molli Boga, da mi ne prideš pod cati, vražji insensado“. To je njija retifika. Stile fa la donna — rekali bi stari Tonić. Najviše se jadi podestà Jelečić. On mi piše jedno jedno:

„ebrejića“ i puljsku „lazitorhu“, — lahko se prevario u tom sudu. Najprije, nepobitna je činjenica, da je dopisniku „Quietu“ i plemenitom mu drugu laž utjelovljena, pa oni da bi i htjeli inače, ne mogu no laži črkati. „Quietu“ govoreć o većini puka izključuje vanjščinu, jer su to za njega robovi, jer su mu listom protivni; on se dakle osvrće na sami Grožnjan. Ova župa, broji oko 1900 duša, na Grožnjan otpada oko 500 duša. Njemu je dakle 500 duša većina puka; i ali ovih koliko mu je u prilog, koji su njegovi prijatelji, jednomišljenici? Tri amo naseljena kmeta, Pepi moro, Puh, Kalifornija, Postijeri, Krepa, fratar i čelavi Harlekin. Dat ćemo mu više, nek stoji uz njega 20 kuće broja; a ostalih 74? Te „Quietu“ ne vidi, jer su to za njega renegati, iz izdali majku domovinu. Ali zašto ne rekne istinu? Treba ove grdit, zastrašivat, jer su otvorili oči, upoznali im spletke, po vremenu mogli bi skoditi njihovom patriotizmu, pardou njihovom nepresahnom izvoru svagdanjeg hljebića; a onda s Bogom teta Jele, jer zemlje ne imadu, novca još manje, kopati ne mogu a prošiti ih sram; a onda tko će ih sa stoli-njačama podpomagati. Eto to je „Quietova“ većina puka, par prosjaka, kruhoraca, podpomaganij kojom obćinskom nadnicom, i kojom obćinskom krunicom, kojom litrom vina, samo da po noći demonstriraju, vredajuć svakoga, koji ne će da puše u njihov rog; podpomazuć patriote gladuhe. Ti siromasi duhom i tjelom sačinjavaju njemu takodjer Grožnjanske poreznike. Istina je, da od rečenih 20 br. kuća, ima poreznika, al ti bi se mogli na prste jedne ruke nabrojiti; a ostali il plaćaju kakovu malenkost, il pak sasma ništa kao

n. p. „Quietu“, Kalifornija, fratar, Krepa itd.

Koji pak po nazorima „Quietu“ sačinjava Grožnjansku inteligenciju? Prije svega ne ima nit ciglog Grožnjanca, koji bi pohadjao barem kakovu srednju školu, osim „testa de vedeli“, al i taj: čiz ma išao, škornja se povratio, poslat bi iz Kopru sa riečima: „non sono per te i studi, per te unico vendere pevere e cipola“. Priznajemo, da se može čovjek i sam po sebi izobraziti, al za to treba, da ima prilike a sredstva. Sva ta svojstva manjkaju u Grožnjanu. Po čemu dakle sudi „Quietu“ izobrazbu? Čudnih li nazora! Njemu je čovjek najizobraženiji, koji znađe krivo tužakati, lagati, tudje poštenje vredjati, koji znađe prostački demonstrirati, derati se po ulicam; u obće pijanice, dangube i vucibatine.

Izumitelj tiska!

U nedjelju proslavio je sav prosvjetljeni svijet 500-godišnjien rodjendana izumitelja tiska slavnoga Ivana Gutenberga. Za tu proslavu odabran bijaše dan 24. junija, premda nije točno poznat ni dan rodjenja, dapače ni godina, jer taj veliki muž nije ostavio o sebi ni o svojem životu nikakvih podataka. Nemože se doduše utvrditi, da je Gutenberg baš prvi izumio tiskarsku umjetnost, nu njega se ipak smatra obćenito izumiteljem i otecem tiska.

Ivan Gutenberg rodio se, po jednih godinie 1397., a po drugih godine 1400. od ugledne porodice Gensfleisch. Majka mu bijaše rođjena Gutenberg, pak buduć je ona bila zadnja toga koljena, uzeo je njezin muž i otac Ivanov Frieh Gensfleisch njezino prezime Gutenberg.

Godine 1420. protjerana bijaše njegova obitelj iz Mainca, te se nastani naj-

prije u Eltville, kasnije u Strassburgu. O prvih dvadeset godina života mladoga Gutenberga nije ništa poznato. U Strassburgu pomriše Ivanu roditelji.

Za poviest tiska i za poznavanje života mladoga Gutenberga važni su spisi neke parnice, koju je imao god. 1439. Ivan Gutenberg.

Iz tih spisa Joznajemo, da je Gutenberg sklopio sa Riffe-om načelnikom nekog gradića nedaleko Strassburga ugovor o izkorišćenju neke tajne. Kasnije pristupise u društvo te dvojice Andrija Drietzehen i Andrija Heilhuann. God. 1438. sklopio je Ivan novi ugovor, polag kojega imade se podieliti prihod novoga poduzeća na 4 jednaka diela. Dva diela imadu pripasti njemu, jedan dio Riffe-u, a četvrti dio imade se podieliti između dva nova člana društva. Ovo poduzeće nije uspjelo, jer se novo društvo do mala razpalo radi nesuglasja među članovi i radi toga što bijaše odočen neki zajam, na kojem su kanili poduzetnici god. 1439. izkoristiti svoj izum.

U to doba umre glavni suradnik Ivanov, Drietzehen. Njegovi baštinci litje doše sa Ivanom stupiti u društvo, nu on se tomu uzprotivi. Radi toga nastala parnica, koja se svršila na korist Ivanovu.

Iz spisa te parnice, koji bijahu tiskani god. 1700. u Strassburgu, proizlazi, da se je Gutenberg već u ono doba bavio tehničkim poslovima, da bijaše već tada na glasu velikog izumioča i da se je u Strassburgu bavio knjigotiskarskim obrtom, što ga je kasnije u Maincu usavršio.

Lovro Beldek pripovieda, da je Gutenberg naložio Klausu Drietzehen (Andrijinu bratu) da nepokaže nikomu tiskarsku prešu, koja bijaše kod njega, i da tu prešu razstavi pomoću dvaju vijaka i da će se tada svi dielovi razpasti tako, da neće nitko ništa vidjeti ni razumjeti.

„Ki vam je rekali, da ja nisam podestà, à? Hote pogledat va protokol (otel je reć: protokol) pak čete videt da je nute napisano: Antonio Gelletich podestà. Ja — ja sam podestà i nijedan drugi. Ci sono e ci resto — kako i Vittorio Manovela a Roma. A Ferdinando neka prekrži usta — i neka zname z glavi tu misal, da će on postat podestà. Nego ben che sò — starò in guardia — si per dinci! A Jorjo — onako s dispresom: Guardia e passa... Ja, da him ja mogal samo pogledat pak poć napred, ma kega zlodeja čete, kada se vavek moram fermati i gledat kako ono svire, svire... — Burina i Minjinjanji muće — i dobro delaju. Francele se hvalti, da ga nisam jako... Na najviše me je va srce taknul Kenić. On mi piše: Carro parpa Donziš! Se ti no spēta haćukarije mi da supito fužen šop te pira e pahuduti Tomenighi Šnops. Corpi te pako — mi star tešo pon — mi no me pazza in nijente. Prime volli mi star Hrovato, po Talziano, po noch a mol Hrovato, po

Talziano und so wajter, — ma tešo mi star Totečko — ja, ja — tešo mi star Totečko. Mija molče, ferluhte combination, star Hrovata slovenska — eša no parla totečko, e mi no parla hrovatiš, also mi tefe parlar kul eša per talziano. Ma mi barla poco kul mija molče — mi barla solo: Molče, da beteš — e pasta“.

Za mlade naše kanturiniće ni nijedan poslat retifikiji. Nego za svem tem čut san ja nač i od njih. Neki večer sam šal malo na „Puntu“. Na banke sedele su dve ženske svaka sa svojom kćerum. I jedna mat je rekla drugoj: Dunke si lejila ono, ča je bilo neki dan va „Sioge“ kontro divojkam, ke talijanski pivaju. — A druga je odgovorila: Lejila sam — i pravo njim stoji. Je se to kada videlo onakove kaneretti: Me fazzo tabakar, tento un pizigon, — to kako da pita neka ju seipno, pak ono: Ze justo che la sera me fazzo cocolar. Bin njim ja dala vražjega cocolar, ter him — plejilo, plejilo — altroke cocolar! Pak to: de sera farsii cocolar? Nam bi se

bilo otelo da to rećemo, kada smo bile mlade! Justo himo bile indovinale. Nego ča češ no! Čudo da ni huje! Ja ne znam ča je ovo prišlo va ov Lovran, pokle su nam ga Talijani potrovali. Justo mi se je čera tužila Vika. Prišal njoj je va bu-tigu jedan Cozot i naručil nekoliko čil črešanj. Ona mu ih je spezala, a on ih je zel i rekali, da će valje beći pernest. Pasa ura, dve — ni ni Cozota ni beći. Vika gre na more, a to su ti mala moja bragoći već na Veleh Vrateh. I rekla je Vika: A još nam govore, da su Hrvati tati, a Talijani anje! Lepi su to anje! ki ovako kradu krvavu muku jedne brižne stariče. A takovi su ti nišeti od vavek bili. Ča se ne spamećuješ, kada smo male bile, kako su nas ono strašili: Deca Talijani gredu! Talijani gredu! A mi smo tekte doma, kako da nas vetar nosi. Talijani? A je ti morda ki cvetak, ka smokva, ka črešanj, ale ka jabuka sigurna pred njimi? Ja, ma za svem lem naš ih proteje — ma ni to ni za niš. Ča misliš, da bi podistà, Kukuma i Blejamina protejili Cozote, da im ne bi spravili najbolju ribu?

170 for. Došavša kući odrije dio rubca, da pokaze mužu zeca. Omamili dugosjećao bio se je na putu osviestio, to je jedva čekao, da ga žena iz rubca izvadi. Čim je žena odmotala rubac, skoči zec kano da ga je iglom ubola, pa lijež preko livada i polja u šumu a sa sobom na vratu odnio je i rubac sa 170 for.

Društvene:

Učiteljsko društvo „Narodna Prosvjeta“ za Istru, obdržavali će svoju glavnu skupštinu dne 5. srpnja o. g. u 8 sati u jutro u Lupoglavu. Dnevni je red sljedeći: 1. Čitanje zapisnika prošle glav. skupštine. 2. Izvješće odbora. 3. Izvješće delegata o posljednjem zborovanju. 4. Izbor novog odbora. 5. Proračun za sljedeću upravnu godinu. 6. Hrv. jezik, računstvo i bilinstvo u pučkoj školi (obzirom na brv. gimnaziju u Pazinu). 7. Izbor delegata za „Zavezu“. 8. Razni predlozi.

Pjevačko društvo „Zelinski“ u Dekaniji imati će u nedjelju dne 1. julija 1900. na 4^{1/2} popoldne veliku zabavu sa biranim programom uz sudjelovanje družtva „Slava“ od sv. Marije Magdaljene, doljnje „Hirije“ iz Pobega, „Svobode“ od sv. Antona, „Straže“ iz Plavija i pjevačkoga zbora, iz Marezig.

Izvješće i obračun za drugu upravnu godinu 1899 Buzetskog družtva za štednju i zajmovne, registrirane zadruge na neograničeno jamčenje*. Iz tog izvješća vidimo sljedeće podatke: God. 1899 bijase prometa 171.639-21 K i to primnika 86.279-73 K a izdatka 85.359-48 K.

Uložaka i posuda bi primljeno 59.726-93 K. Svi uložci iznašali su koncem god. 1899 K 61.289-59.

Zajmova se dalo 1899 god. 50.962-04 K. Čisti dobitak 1899 god. iznaša 332.63 K. Rezervna zaklada iznaša koncem 1899 godine 1.155-30 K. Zadugara pristupilo je 1899 god. 162, te imade sada svih zadugara 330.

Zadružni dijelovi iznašali su koncem 1899. godine 1-356 K. Družtvo je podijelo podporu od K 100 „Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru“ (na račun umelj. svote) i „Djakačkomu pripomoćnomu družtvu u Pazinu“ 100 K.

Na skupštini dne 28. maja 1900 izabrani bijahu u upravni odbor za sljedeće tri godine gg. dr. M. Trinajstić, upravitelj; Fran Flego, zamjenik; Josip Flego, Ante Klaić, Ivan Marinac.

Uložci se primaju od svakoga ako i nije član po 4^{1/2}%. Posude se daje samo članovom po 6%. Uređuje se svaki dan osim nedjelje.

Gospodarske:

Pepeo od kamena ugljena sredstvo proti žutenici loze. Kako je poznato pepeo od kamena ugljena malo vrijedi kao gnojivo, jer u njem ima premalo tvari, koje bi bile važne hranjenju bilina. Tomu usuprot pokazalo se, da pepeo srednjega i kamenoga ugljena obiluje na sumporno-kiselim slucheninama, željeznom oksidu i ilovaci, a ima medju tima i coaksa. Upravo te sastojine, u kojima nema tvari za gnojivo, a nalaze se u velikoj množini u pepelu kamena ugljena, može ovaj pepeo vrlo dobro djelovati u težkom i krutom tlu. To osobito valja u onih slučajevih, gdje je usiel velike vlage u tlu počela loza bolovati od žutenice ili chlorose. Tu nedjeluje samo grubi kameni ugljen tim načinom, da razhladi tlo i tako omogući što veći pristup zraku, pa da suvišnu vodu odvede, nego i razrešive sumporno kisele željezne sluchenine u kamenom ugljena vrlo dobro djeluju na lozu.

Glina za izbjeljivanje rubenine. Ima rubenine, koja i nakon pranja u najboljoj lukšiji, ne postane bijela; nego žuta, što se gazdaricama po ništo ne mili. Da se posve izbjeli takova žuta rubenina, valja ju isprati u sapunjači sa običnom, ali posve čistom glinom. Glina ima svojstvo, da povraiti bjeloću i posve oporoti žutoj rubenini.

Filijalka

C. K. priv. austr. kreditnoga zavoda za trgovinu i obrt u Trstu.

Novci za uplaćivanja:

U vrijednostih papirih na 4-dnevni odkaz 2^{1/2}%
U pisnih na ime uz 4-dnevni odkaz 2^{1/2}%
30-dnevni odkaz 3^{1/2}%
3-mjesečni 4^{1/2}%
6-mjesečni 5^{1/2}%
1-godišnji 6^{1/2}%

Na pisma, koja se moraju izplatiti u sadanjih papirih austrijske vrijednosti, stupaju u kriepost-nove takse, 27. septembra, 10, odnosno, 23. oktobra.

U Napoleonicih na 30-dnevni odkaz 2^{1/2}%
3-mjesečni 3^{1/2}%
6-mjesečni 4^{1/2}%
1-godišnji 5^{1/2}%

Okruzni odjel.

U vrijednostih papirih 2% na svaku svotu. U Napoleonicih bez kamata.

Doznačnice

na Beč, Prag, Peštu, Brno, Lavov, Tropavu, Rieku, kao takodjer za Zagreb, Arad, Biletz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inmost, Cjelovec, Ljubjany, Linč, Olomuc, Reichenberg, Saaz i Solnograd bez troška.

Kupnja i prodaja

vrijednostih, diviza, kao takodjer unovčenje kuponah proti odbitku 1% provizije. Inkaso svih vrsti po najumjestašijim uvjeti.

Predjmovi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu, Parizu, Berlinu ili u drugih gradovih, provizija po jako umjestašijim uvjetih. — Kreditna pisma na kojigod grad.

Uložci u pohranu.

Primaju se u pohranu vrijednostih papiri, zlatni ili srebrni novac. inozemski novac ite. — po pogodbi. Naša blagajna izplaćuje doznačnice talijanske narodne banke u talij. frankih ili pako po dnevnom tetaju.

Na prodaju je

KUĆA

u Puli,

Via Muzio br. 32.

Uvjeti prodaje dobivaju se u istoj kući.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“.

Izvrstni domaći lijek proti

kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glavno skladište:

Ljekarna L. Ghersetich,

Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

IZVOZ NARAVSKOG VISKOG VINA

crnog i bijelog ponajboljih vrsti.

MARIJA MARDEŠIĆ

trgovina i izvoz vina u Puli (Istra).

Cijenici šalju se na zahtjev badava i prosto poštarine.

Preko medja naše domovine

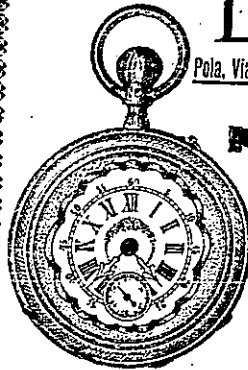
širi se glas o izvrstnim tjesteninama kano što su makaroni, fidelini itd. iz „Prve krajske tvornice tjestenina Žnidaršič & Valentić u Ilirskoj Bistrici.“ — Dostavno je samo jedan put pokušati, a da se postane stalnim naručnikom. — Trgovcima cijenike bezplatno i prosto poštarine.

L. Malitzky

Pola, Via Sergia 65. — urar i srebrnar — Pola, Via Sergia 65.

preporuča

bogatu zalihu

čepnih i sobnih satova raznih kovina i vrsti, dalje svakovrstnih zlatnih i srebrnih stvari, n. pr. prstena, nausnica, narukvica, lanaca, igala, gumba itd., sve najprikladnije za darove o prilici sv. potvrde (berme).

Knjigotiskara i knjigovežnica

J. Krmpotić i drug.

U PULI

prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.

Zaliha svijuh tiskanica za župne i obćinske urede, kao takodjer pisaćeg papira.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah.

Sve tiskanice

za štedovna i zajmovna družtva u obće

preskrbljuje točno, brzo i jeftino.

Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naznaćivala, to jest sve, što je za početak postovanja potrebno; biljeguje takodjer knjige itd.